

MEMORANDUM 2024 – SENIORENADVIESRAAD ZEDELGEM.

INLEIDING.

Zoals gesteld in het memorandum van onze seniorenadviesraad (SAR) 2018- 2019, blijft Vlaanderen , inclusief onze gemeente Zedelgem, vergrijzen.

De groep 65+ inwoners vormt intussen 21,9 % van de totale Zedelgemse bevolking of 2 % meer dan in 2017. Binnen de groep 65+ blijft de groep 80 + verder aangroeien van 27 % naar 29% in 2023.

De prognoses tot 2040 stellen dat de groep 65+ jarigen verder zal aangroeien tot 27,2 % en de 80+ tot 8,7% van de totale bevolking van Zedelgem.

In Zedelgem wonen in 2023 26 % alleenwonenden. De prognose tot 2030 is dat dit aantal zal aangroeien tot 30.9%. Hoewel we momenteel geen cijfers hebben over de oudere bevolking alleen mogen we aannemen dat het grootste deel hiervan ouderen zijn.

Bijzondere vaststelling is dat de groep inwoners met dementie steeds groter wordt.

Meer informatie over deze demografische veranderingen kun je vinden in bijlage 1 van dit memorandum.

Ouderen vormen dus een steeds groeiend aandeel in de totale bevolking van de gemeente. Dit vereist een duidelijk beleid naar deze zeer diverse en vaak nog actieve bevolkingsgroep. Tegelijk is er ook een belangrijke kwetsbare en zorgbehoevende groep ouderen die bijzondere aandacht vragen.

De SAR Zedelgem wenst na overleg met alle seniorenverenigingen en in samenwerking met de lokale overheid de volgende 4 prioriteiten in de komende legislatuur te realiseren teneinde deze belangrijke bevolkingsgroep te ondersteunen en thuis te laten voelen in Zedelgem.

1. INFORMATIE – DIALOOG – COMMUNICATIE.

Duidelijke informatie, dialoog met de lokale overheid en communicatie met alle actoren die actief zijn in het seniorenbeleid vormen de basis voor de aanpak van alle prioriteiten.

1.1. Teneinde de dialoog omtrent de noden en verwachtingen van senioren te kennen en om deze noden verder te kunnen analyseren en behartigen vragen de senioren een voortdurend overleg met de lokale overheid.

Dit kan door adviezen uit te brengen op eigen initiatief naar de lokale overheid maar ook door op vraag het lokaal bestuur advies uit te brengen vooraleer beslissingen genomen worden. Daarnaast is het van belang dat de ouderen op de hoogte gehouden worden van de opvolging van deze adviezen.

Daarom dient de autonome SAR gedurende de volgende legislatuur te blijven bestaan. Naast de aanstelling van een schepen bevoegd voor ouderenbeleid is er een noodzaak aan een volwaardige functie van een ambtenaar ouderenbeleid teneinde de communicatie en samenwerking tussen de lokale overheid, de SAR en de lokale seniorenverenigingen te bevorderen.

1.2. De SAR verwacht een eenvoudige en begrijpelijke communicatie en informatie vanuit het lokale bestuur en de politici met de senioren.

Dit gebeurt:

1.2.1. Digitaal, op papier (met aandacht voor groot lettertype) en via persoonlijk contact.

1.2.2. Door het voorzien vanuit de lokale overheid van periodieke en participatieve overlegmomenten met de seniorenverenigingen. Dit gebeurt bij voorkeur in elke deelgemeente.

1.2.3. Door het voorzien door de lokale overheid van een gemakkelijk te bereiken ombudsman/-vrouw, bij voorkeur per deelgemeente. Deze functie wordt gezien als een belangrijke 'wegwijzer' om antwoord te geven aan de meest diverse vragen vanuit de individuele senioren. Tevens is het een brugfunctie in het overleg met de SAR en de seniorenverenigingen.

1.2.4. Door maandelijks tips en informatie, op diverse vlakken en specifiek gericht op senioren, in Zedelgem Magazine op te nemen.

1.3. Het begeleiden van ouderen in het wegwerken van de digitale kloof blijft een belangrijke doelstelling. Het huidige lopende en gewaardeerde project (door de Vlaamse Overheid gesubsidieerd) "Iedereen digitaal in Zedelgem" dient intensief verder gezet. Ook initiatieven van digitale vormingen voor senioren georganiseerd door de diverse seniorenverenigingen worden door de SAR verwelkomd.

1.4. We wensen een periodiek participatief overleg tussen de SAR, alle seniorenverenigingen en alle LDC's te organiseren teneinde de activiteiten op elkaar af te stemmen en de onderlinge samenwerking te bevorderen.

2. MOBILITEIT.

De SAR vraagt aandacht voor de specifieke mobiliteitsvereisten van ouderen ter preventie van sociaal isolement en voor een veilige mobiliteit in de ganse gemeente.

2.1. Veilige, comfortabele en goed onderhouden fiets- en voetpaden:

2.1.1. Een gestructureerde en periodieke inventarisatie opzetten van alle 'pijnpunten' betreffende de voetpaden en fietspaden in onze gemeente. (cfr. Vlaamse codex voor voet- en fietspaden)

2.1.2. Door het opmaken van een meerjarig actieplan met de timing, budgettering en opvolgingscriteria, voor het oplossen van de hierboven aangehaalde pijnpunten.

- In eerst instantie, voor acties waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.
- Voor overleg met andere overheden (provincie, Vlaamse of Federale overheid) omtrent de infrastructuur waarvoor zij verantwoordelijk zijn

2.2. De snelheid van het gemotoriseerd verkeer en speed pedelecs beperken door:

2.2.1. Meer politionele controle van de huidige snelheidsbeperkingen; met bijzondere aandacht voor fietsstraten en aan de schoolpoorten.

2.2.2. Het samen met de SAR in kaart brengen van onveilige oversteekplaatsen gevolgd door een van verbeteringsplan met gebudgetteerde aanpak en opvolging door de lokale overheid.

2.2.3. In samenwerking met de SAR het oplijsten van noodzakelijke bijkomende oversteekplaatsen in elke deelgemeente.

2.3. De aanpassing van het openbaar vervoer door De Lijn vanaf 06.01.2024 wijzigde meerdere haltes. Dit heeft mogelijks een impact op de maatschappelijke participatie en comfort van de senioren. Eveneens worden stapsgewijs Hoppinpunten voorzien en komt er een aanbod van flex-vervoer.

Ook het lokaal mobiliteitsplan Zedelgem heeft nood aan een actualisatie.

De SAR vraagt een nauwe betrokkenheid bij het overleg over en de ontwikkeling van deze belangrijke wijzigingen.

Tevens vraagt de SAR aan de lokale overheid om een schriftelijke evaluatie bij zowel senioren als alle burgers van de ingevoerde wijzigingen te voorzien uiterlijk 4 maanden na invoering. Indien nodig kan zo een snelle bijsturing van pijnpunten gebeuren.

3. WONEN.

Ouderen wensen te wonen in een veilige, comfortabele en waar mogelijk levenslange woonomgeving. Dit kan door :

3.1. Het openbaar domein in de woonomgevingen aantrekkelijker maken door o.m. inzaaien van stukjes wilde bloemenparken, onkruidgroei in(voet)paden te bestrijden en door meer rustbanken te plaatsen. Dit laatste is een noodzaak op plaatsen waar ouderen wonen of regelmatig komen.

3.2. Een actieve promotie, in samenwerking met de SAR, bij alle senioren van het aanbod van De Woonwinkel Zedelgem.

3.3. Actualiseren van het huidig aantal sociale woningen en de bijkomende behoefte eraan door de lokale overheid gebaseerd op reële noden gevolgd door een actiegericht, gebudgetteerd meerjarenplan met opvolgingscriteria.

De SAR wenst bij de uitwerking hiervan betrokken te worden door o.a. advies te geven over de inplanting, de beoordeling van de plannen en het onderhoud van de woningen.

3.4. De lokale overheid dient te voorzien in meer openbare toiletten. Naast een regelmatig onderhoud dient bijzondere aandacht te gaan naar de gebruiksvriendelijkheid voor personen met een beperking en/of zij die ondersteunende hulpmiddelen nodig hebben. Bushaltes en Hoppinpunten zijn hiervoor geschikt.

3.5. De lokale overheid dient te voorzien in een gebudgetteerd actieplan en opvolging hiervan voor het vermijden én verwijderen van zwerfvuil .

4. WELZIJN.

4.1. De SAR wenst het welzijn van senioren te bevorderen door een actieve inzet van de diverse vrijwilligersorganisaties.

4.1.1. Stimuleren vanuit de SAR voor meer gestructureerd overleg onder de senioren-vrijwilligersorganisaties.

4.1.2. De lokale overheid dient periodiek een gestructureerd en participatief overleg te organiseren in samenwerking met ambtenaar 'ouderenbeleid ' en met deelname van alle senioren vrijwilligersorganisaties.

4.2. In samenwerking met de SAR dient een actieve promotie georganiseerd te worden van het huidige aanbod van het infopunt Dementie in WZC Klaverveld naar alle seniorenverenigingen. Kennis van de ziekte, omgaan met de zieken inclusief jong-demente inwoners, wegwijs maken inzake opvang en begeleiding, ook van de mantelzorgers behoort tot deze promotie. Acties naar een meer dementievriendelijke gemeente zijn aan te bevelen.

4.3. Op basis van de resultaten van de kwetsbaarheidsonderzoeken in Loppem, Veldegem en straks Aartrijke en van de ervaringen met het project "zorgzame buurten – Veldegem", wenst de SAR samen te werken met alle betrokken partners om analoge projecten in alle deelgemeenten uit te werken.

De SAR wenst samen te werken met lokale overheid om de knelpunten die vastgesteld worden door deze projecten te remediëren.

4.4. De SAR wenst een gestructureerd en participatief overleg met de lokale overheid en andere partners inzake het inventariseren van de steeds evoluerende en actuele noden voor senioren in de huidige polyvalente ontmoetingsruimten. Doel hiervan is het opstellen van een gebudgetteerd meerjarenactieplan met opvolging.

4.5. De SAR verwacht van de lokale overheid een actie voor de aanwezigheid van minstens één goed bereikbare geld-/bankautomaat in het centrum van elke deelgemeente.

Dit document werd goedgekeurd door de werkgroep SAR bestaande uit de effectieve en

Bijlage 1 : Demografische vaststellingen

Zoals gesteld in het memorandum van 2018 blijft Vlaanderen, inclusief Zedelgem vergrijzen.

De totale bevolking van Zedelgem groeide tussen 2017 (22554) en 2023 (23395) aan met 3,7%.

De groep 65+ (5135) vormt nu 21,9% van de totale Zedelgemse bevolking of 2% meer dan in 2017.

Binnen de groep 65+ blijft de groep 80+ (1495) verder aangroeien van 27% in 2017 tot 29% in 2023.

Groep 65-100 jaar	2017	%	2023	%	aangroei
Totaal	4527		5135		+13,45%
Mannen	2131	47,1	2461	47,9	+15,48%
Vrouwen	2396	52,9	2675	52,1	+11,64%
Groep 80+					
Totaal	1224		1495		+22,14%
Mannen	494	40,35	651	43,5	+31,78%
Vrouwen	730	59,65	844	56,5	+15,61%

De totale bevolking van Zedelgem bestaat uit 49,9% mannen en 50,1% vrouwen.

Bij de oudere bevolking zien we dat deze verhouding meer uitgesproken is in het voordeel van de vrouwen en dit is nog meer duidelijk in de 80+ groep.

We stellen vast dat de mannen een inhaalbeweging maken.

De prognoses tot 2040 laten een verdere aangroei van de ouderen zien in het totaal van de bevolking.

Jaar	65+	80+
2020	21,2%	6,1%
2025	23,0%	6,7%
2030	25,0%	7,3%
2035	26,6%	8,0%
2040	27,2%	8,7%

Over gans Zedelgem zijn er in 2023 26% alleenwonenden. De prognose tot 2030 is dat dit

¹

aantal zal aangroeien tot 30,9%. Hoewel we geen cijfers hebben over de oudere bevolking alleen mogen we aannemen dat het grootste deel hiervan ouderen zijn.

In 2020 waren er 423 personen in Zedelgem met dementie waarvan de meest voorkomende vorm de ziekte van Alzheimer is. We moeten hierbij opmerken dat dementie niet altijd herkend wordt als dementie, zeker in de beginfase, gezien de ontwikkeling van de ziekte. Ondertussen is dat aantal in 2023 opgelopen zijn tot 513 (10% van de personen ouder dan 65).

Algemeen wordt aangenomen dat ruim 10% van mensen boven 65 jaar heeft dementie heeft, 20% boven de 80 jaar en 40 % boven de 90 jaar

Door de toenemende veroudering van de bevolking zijn groeit het aantal mensen met dementie.

De vooruitzichten voor Zedelgem in 2040 zijn er 617 personen met dementie. Dit betekent een toename van 45,86% ten opzichte van 2020. Als gevolg van de vergrijzing wordt verwacht dat tegen 2070 het aantal mensen met dementie verdubbeld zal zijn tegenover de huidige situatie.

We moeten hopen dat onderzoek zo vlug mogelijk kan leiden tot medicijnen die deze ziekte kunnen vertragen en hopelijk genezen.

70% van mensen met dementie verblijft thuis en door de progressieve evolutie van de ziekte wordt aangenomen dat 3 personen (familie en professionele hulp) per persoon met dementie voor de zorg van deze zieken instaan.

Referenties.

- provincies.incijfers.be/databank
- dementie.be/home/wat-is-dementie/prevalentie